

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Angheluță împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Vulcănești privind anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei din 15 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-639/24
PIGD 2-22147843-01-3ra-23072024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – jud. I. Barbacaru
Curtea de Apel Chișinău – jud. V. Sîrbu, G. Dașchevici, A. Braga

19 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 10 octombrie 2022, avocatul Pîcălău Dorian, în interesele lui Angheluță Vitalie, a depus la Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani) cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (CNAS) și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Vulcănești (CTAS), solicitând:

- Considerarea ca nelegitime a actelor administrative emise de către CTAS Vulcănești, respectiv, decizia nr. 60/2022/173 din 7 septembrie 2022, emisă la 26 iulie 2022, precum și răspunsul CNAS nr. 1845/22 din 26 septembrie 2022, prin care i s-a refuzat stabilirea pensiei în conformitate cu certificatul IGP MAI nr. 34/19-1741 din 10 mai 2022, ce confirmă vechimea totală în muncă de 25 ani, 0 luni și 6 zile, inclusiv cu avantajele corespunzătoare.
- Obligarea CNAS și CTAS Vulcănești să emită un act administrativ favorabil, prin care să fie calculată pensia pentru vechimea în muncă, conform certificatului nr. 34/19-1741 din 10 mai 2022, emis de Inspectoratul General al Poliției al MAI, care indică vechimea în muncă totală, inclusiv avantajele de 25 ani, 0 luni și 6 zile.

2. În susținerea acțiunii, reclamantul invocă faptul că Angheluță Vitalie a fost angajat al organelor afacerilor interne ale IGP, MAI, având dreptul de a primi pensie pe linie de MAI, IGP fiind și angajatorul direct al Izolatorului de detenție provizorie al IGP, MAI. Până la reforma MAI RM din 2013, angajatorul direct era Ministerul Afacerilor Interne, iar după reforma din 2013, acest rol a fost preluat de Inspectoratul General al Poliției al MAI.

3. Reclamantul susține că, în calitatea sa de angajat în funcția de paza și escortarea persoanelor deținute, arestate penal sau contravenționale, precum și a celor condamnate, activitatea sa s-a desfășurat în contexte ce presupun riscuri pentru sănătate și viață, inclusiv contact direct cu persoane reținute, un risc ce trebuie reflectat în calculul vechimii în muncă. Acesta consideră că nu au fost luate în considerare actele normative care protejează drepturile sale ca angajat al MAI și că acest lucru influențează calculul pensiei și cuantumul acesteia.

4. La 7 aprilie 2022, reclamantul a fost pensionat de către IGP MAI, care i-a eliberat un certificat nr. 34/19-1741 din 10 mai 2022, prin care s-a indicat vechimea

totală de 25 ani, 0 luni și 6 zile, cu toate avantajele incluse. Acest certificat a fost prezentat la CTAS Vulcănești pentru stabilirea pensiei, însă la 7 septembrie 2022, CTAS Vulcănești i-a refuzat calcularea pensiei conform acestui certificat. La 9 septembrie 2022, reclamantul a depus o cerere prealabilă, care a fost înregistrată la CNAS la 12 septembrie 2022, solicitând anularea acestei decizii. La 26 septembrie 2022, CNAS i-a răspuns prin refuz, menționând că nu sunt îndeplinite condițiile pentru stabilirea pensiei conform solicitării sale.

5. Reclamantul consideră că nu s-au luat în considerare dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, precum și prevederile art. 33 alin. (2) din Legea nr. 1036/1996 privind sistemul penitenciar, aflată în vigoare până la 21 martie 2008. De asemenea, reclamantul susține că CNAS și CTAS Vulcănești trebuie să calculeze vechimea în muncă cu avantajele corespunzătoare, acordându-i două luni de vechime pentru fiecare lună de serviciu prestată în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie, având în vedere riscurile profesionale asumate de acesta, inclusiv contactul cu persoane reținute și contagioase.

6. În acest context, reclamantul solicită instanței să oblige CNAS și CTAS Vulcănești la recalcularea vechimii în muncă, inclusiv cu avantajele prevăzute de actele normative menționate, pentru perioada activității sale în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

7. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 9 noiembrie 2023, a fost admisă acțiunea de contencios administrativ formulată de Vitalie Angheluță împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (CNAS) și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale (CTAS) Vulcănești privind anularea actelor administrative și obligarea emiterii unui act administrativ favorabil. S-a anulat în tot Decizia CTAS Vulcănești nr.60/2022/7173 din 26 iulie 2022, precum și Decizia CNAS nr. 1845/22 din 26 septembrie 2022 adoptată în procedura prealabilă. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a emite Decizie cu privire la stabilirea pensiei lui Vitalie Angheluță, în baza calculului vechimii în muncă stabilit prin Certificatul eliberat de către Inspectoratul de Poliție a UTA Găgăuzia nr.34/19-1741 din 10 mai 2022, începând cu data de 4 mai 2022.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

8. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 24 noiembrie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel nemotivat, ulterior a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 9 noiembrie 2023, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

9. Prin decizia din 15 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 9 noiembrie 2023.

10. În motivarea soluției sale, instanța de apel a reținut că prin Ordinul MAI nr.96 din 20 martie 2018, s-au acordat înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul MAI. Printre aceste înlesniri se află acordarea a două luni de vechime în muncă pentru fiecare lună de serviciu efectuat de militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, în perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie).

11. De asemenea, instanța a făcut referire la prevederile Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, care reglementează modul de calculare a vechimii în muncă pentru stabilirea pensiilor funcționarilor din cadrul organelor afacerilor interne și al sistemului penitenciar. Conform acestei hotărâri, se acordă două luni de vechime pentru fiecare lună de serviciu efectuat în anumite instituții, inclusiv în izolatoarele de urmărire penală și în instituțiile destinate deținerii bolnavilor contagioși sau psihici.

12. Completul de judecată a subliniat că, pentru aplicarea acestor înlesniri, trebuie îndeplinite două condiții cumulative: solicitantul să fi lucrat într-o instituție care se află sub incidența reglementărilor din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 și serviciul să fi fost desfășurat efectiv în instituții precum penitenciarele de tip închis și izolatoarele de detenție provizorie.

13. Instanța a constatat că instanța de fond a aplicat corect legislația în vigoare, reținând că Vitalie Angheluță întrunește condițiile pentru acordarea înlesnirilor prevăzute, având în vedere că a activat în Izolatorul de detenție provizorie al CPS Catemir al IPJ Cahul și în Izolatorul de detenție provizorie al CFR Cantemir, în perioadele 1 februarie 2000 – 9 iunie 2002 și 6 noiembrie 2003 – 3 februarie 2005. Aceste perioade se încadrează în reglementările Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, iar vechimea în muncă trebuie calculată cu avantajul de două luni de vechime pentru fiecare lună de serviciu.

14. În consecință, instanța de apel a considerat că refuzul autorităților publice de a stabili pensia conform prevederilor legale este nejustificat și ilegal, iar pretențiile lui Angheluță Vitalie sunt întemeiate. Astfel, instanța a dispus obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil în ceea ce privește stabilirea și achitarea pensiei pentru vechimea în muncă a reclamantului, conform Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, privind asigurarea cu pensii a

militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, având în vedere certificatul eliberat de Inspectoratul de Poliție al UTA Găgăuzia, care atestă o vechime totală de 25 de ani, 6 zile, și care îndeplinește condițiile necesare pentru a beneficia de pensie.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

15. La 15 iulie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 15 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu respingerea integrală a cererii de chemare în judecată.

ARGUMENTELE RECURSULUI

16. În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale consideră că aplicarea înlesnirii de două luni de vechime pentru fiecare lună de serviciu, conform Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, este incorectă, având în vedere că aceasta se aplică doar persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis, nu în instituțiile provizorii. În cazul intimatului, acesta a activat în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al IGP MAI, iar activitatea sa nu se încadrează în condițiile prevăzute pentru acordarea acestor înlesniri.

17. În opinia recurentei, având în vedere că activitatea intimatului nu s-a desfășurat în instituțiile menționate în pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, perioada sa de activitate nu îndeplinește condițiile necesare pentru a beneficia de cele două luni de vechime pentru fiecare lună de serviciu.

18. De asemenea, CNAS consideră că aprecierea probelor realizată de instanțele de fond și de apel a fost defectuoasă și arbitrară, ceea ce încalcă atât prevederile legislației procedurale civile, cât și dreptul la un proces echitabil. Prin urmare, CNAS solicită instanței de recurs să analizeze obiectiv și multiaspectual argumentele și probele din dosar.

19. În final, CNAS susține că refuzul de stabilire a pensiei pentru intimat a fost justificat și corect, iar temeiul de anulare a refuzului nu este valid, având în vedere că cerințele legale pentru acordarea pensiei nu au fost îndeplinite.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

20. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

21. Art. 245 din Codul administrativ:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

22. Art. 245¹ alin. (1) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

23. Art. 246 alin. (1) și (2) lit. h) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Recursul se declară inadmisibil în special când: recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

24. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 11 iulie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul anexat la dosar.

25. Cererea de recurs a fost depusă la data de 15 iulie 2024, respectând termenul legal prevăzut. Prin urmare, recursul a fost formulat în conformitate cu prevederile art. 245 din Codul administrativ.

26. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea sau inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil, bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

27. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

28. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

29. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

30. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

31. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

32. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

33. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că admisibilitatea recursului trebuie analizată în contextul rolului și funcției legale atribuite instanței judecătorești supreme, care constau, în principal, în asigurarea aplicării și interpretării unitare a legii în soluționarea cauzelor de contencios administrativ. În acest sens, orice cerere de recurs trebuie să fie motivată în concordanță cu aceste principii fundamentale, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes.

35. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (a se vedea hotărârile CtEDO Golder c. Regatul Unit, 1975, §38; Stanev c. Bulgariei [MC], 2012, §230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (a se vedea hotărârea CtEDO Luordo c. Italiei, 2003, §85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (a se vedea hotărârea CtEDO Levages Prestations Services c. Franței, 1996, §45).

36. Curtea de la Strasbourg a mai reiterat că modul de aplicare a art. 6 din CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de specificul acestor proceduri, urmând a se ține cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea hotărârea CtEDO Botten c. Norvegiei, 1996, §39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea hotărârea CtEDO Helmers c. Suediei, 1991, §31, 36).

37. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă